

Duurzaam houtgebruik en bosbeheer

Een praktische handleiding
voor steden en gemeenten

**FORESTS[®]
FOR ALL
FOREVER**

Tenzij anders vermeld, zijn alle foto's eigendom van FSC of worden ze gebruikt met toestemming van FSC Internationaal.

FSC® Alle rechten voorbehouden Forest Stewardship Council® FSC-F000202

Inhoud

INLEIDING EN LEESWIJZER	2
Belang van bossen	3
Het belang van tropisch hout	5
Over FSC®	6
Certificering: van bos tot schap	6
Hoe FSC-gecertificeerde producten herkennen?	7
1. HET AANKOOPBELEID	8
Wees realistisch en waar mogelijk flexibel	10
De juiste houtsoort voor de juiste toepassing	10
Vereisten opnemen in uw bestek	11
Voorbeeld Bestektekst	12
Werk met FSC-gecertificeerde leveranciers en dienstverleners	13
Waar vind ik FSC-gecertificeerde leveranciers?	14
Wat als uw directe leverancier geen FSC-certificaat heeft	15
Een ‘correcte FSC-factuur’	16
Stappenschema	18
2. FSC-BOSCERTIFICERING	19
FSC certificering toegepast	20
Onafhankelijke controles	20
Boscertificering op maat – voor groot en klein	21
Waarom certificeren?	21
Vraag naar (lokaal) FSC-hout in stijgende lijn	21
Ecosysteemdiensten & ‘FSC Verified Impact’	22
Een FSC-certificaat voor uw bos: wees terecht trots!	22
FSC en de SDGs	23
FSC-boscertificering in België	24
3. COMMUNICATIE	26
Wat communiceren, naar wie... en hoe?	27
Hoe zit het met logogebruik?	27
Het FSC-logo in uw communicatie en sensibilisatie	27
Het FSC-logo op uw producten	27
Het FSC-logo bij uw realisaties	28
Communicatie over uw FSC-bos	28
Bij wie kan ik terecht voor advies en hulp	29

Inleiding en leeswijzer

Lokale overheden kunnen op verschillende domeinen direct en indirect impact hebben op vlak van een meer verantwoord bosbeheer, zowel op lokaal als mondiaal niveau. In deze handleiding ligt de focus op drie aspecten waar de impact het grootst is:

1. Uw gemeente/stad als consument:

Als lokaal bestuur verbruikt u ongetwijfeld heel wat hout- en papierproducten. Door systematisch te kiezen voor producten afkomstig uit verantwoord bosbeheer en/of recyclage heeft u een belangrijke impact op de kwaliteit van het bosbeheer aan de bron. In hoofdstuk 1 van deze handleiding gaan we dieper in op de praktijk van verantwoord aankopen.

2. Bossen op uw grondgebied:

Voor bossen in eigen beheer, kan u als stad of gemeente ervoor kiezen om een FSC-certificaat te behalen. Indien het niet gaat over eigen bossen, kan u mogelijk een rol spelen om de boscijnearen te informeren en stimuleren rond FSC-boscificering. Voor meer informatie over de praktijk achter FSC-boscificering in de Belgische context, zie hoofdstuk 2.

3. Sensibilisatie van de inwoners:

Geen stad of gemeente zonder inwoners. En hier ligt dan ook een derde belangrijk deelaspect: via uw communicatiekanalen en beleidsinstrumenten kan u meehelpen om het FSC-keurmerk bij uw burgers bekender te maken, en hen ook aan te zetten tot verantwoord aankoopgedrag van hout- en papierproducten. In hoofdstuk 3 gaan we dieper in op hoe u dit als lokaal bestuur kan doen (waarbij ook de communicatie van uw inspanningen uit de eerste twee hoofdstukken aan bod komt).

Belang van bossen

Bossen zijn van onschatbare waarde:

- Bossen bedekken ongeveer 32% van het landoppervlak en spelen een cruciale rol in het regelen van het klimaat en het zuiveren van de lucht (FAO, 2025).
- Nergens is de diversiteit aan planten en dieren zo groot als in bossen. Meer dan de helft van de terrestrische plant- en diersoorten leven in of rond bossen.
- Bossen houden de bodem vast en regelen de lokale waterhuishouding, waardoor ze erosie, overstromingen en woestijnvorming kunnen voorkomen.
- Bossen leveren 75% van het toegankelijk zoetwater voor huishoudelijke, landbouw-, industriële en ecologische behoeften. Veel van het leven op aarde is afhankelijk van dit water (FAO, 2025).
- Meer dan een miljard mensen is direct of indirect afhankelijk van het bos in hun levensonderhoud.
- Bossen leveren ons een breed pallet aan producten, waaronder hout, papier, voedsel en medicijnen, maar ook een plek van recreatie en rust.

Hout: de meest fantastische grondstof?

Hout is een natuurlijke, hernieuwbare grondstof met tal van troeven in vergelijking met andere materialen. Houtproductie draagt bij aan de economische waarde van het bos, en wanneer het bos ook economisch waardevol wordt zal men minder geneigd zijn om het te laten plaatsmaken voor ander landgebruik (landbouw, veeteelt ...). Het is dus juist goed om op verantwoorde wijze gebruik te maken van de ecosysteemdiensten en producten die een bos kan leveren, waarbij verantwoord bosbeheer uiteraard een must is.

Een verantwoord en doordacht beheer van het bos is hierbij cruciaal, waarbij de gegenereerde inkomsten er mee zorg voor dragen dat dit bos ook bos blijft in al haar aspecten.

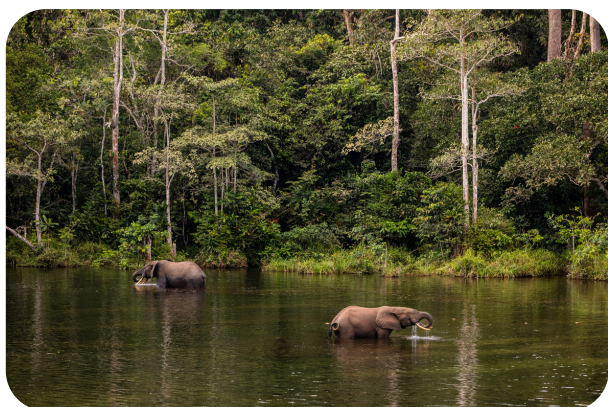
Het belang van tropisch hout

Denken dat je het tropisch bos redt door het gebruik van tropisch hout te vermijden is helaas onzin. Juist het omgekeerde is waar. Door duurzaam geoogst tropisch hout actief te gebruiken en er een correcte prijs voor te betalen, geef je het tropisch bos waarde, en stimuleer je het duurzaam beheer ervan, met behoud van het ecosysteem én talloze sociaaleconomische voordelen voor de lokale samenleving.

Ook bij tropische bossen is omzetting van bos naar landbouwgebied (bijvoorbeeld voor de productie van soja of palmolie) de grootste drijfveer van ontbossing. Door FSC-gecertificeerd tropisch hout te gebruiken steun je het duurzaam bosbeheer van deze cruciale tropische bossen.

Kiezen voor tropisch FSC gecertificeerd hout is dé beste stimulans om van hieruit een prikkel te geven om tropische bossen duurzaam te beheren, op sociaal, ecologisch en economisch vlak. Uit recent onderzoek blijkt dat in FSC-gecertificeerde bossen in Afrika 2,7 keer meer grote bedreigde zoogdieren, zoals olifanten en gorilla's, leven dan in bossen zonder certificering (Zwerets, 2024). Ook langs de sociale kant concludeert onderzoek dat FSC-gecertificeerde bosbouwbedrijven in Afrikaanse regenwouden beter omgaan met arbeiders en lokale bevolking dan concurrenten die niet gecertificeerd zijn (CIFOR, 2014).

Uiteraard is het ook een goeie zaak om inlands of lokaal hout te gebruiken. Maar met enkel inlands hout komen we er niet, en tropisch hout leent zich nu eenmaal goed voor heel wat toepassingen. Zo zijn er meer dan 60 tropische houtsoorten die geschikt zijn voor uiteenlopende toepassingen in België. Op de website www.lesserknowntimberspecies.com vind je een catalogus van deze soorten, hun kwaliteiten en mogelijke toepassingen. Op de website hierhoutdaarbos.nl kan je bijleren over tropisch (FSC) hout.

Ontdek in deze video hoe tropisch hout een rol speelt in de duurzame constructies van Amsterdam

Over FSC®

The Forest Stewardship Council® (FSC) is een internationale non-profit organisatie die in 1993 werd opgericht door boseigenaars, houtverwerkende bedrijven, sociale bewegingen en milieuorganisaties. FSC streeft naar een verantwoord bosbeheer wereldwijd, volgens strikte sociale, ecologische en economische criteria.

De strenge eisen van het FSC-label en haar geloofwaardigheid worden breed erkend. Het FSC-label is het enige label in zijn soort dat ondersteund wordt door milieuorganisaties, alsook door sociale en economische actoren. FSC is het meest globaal verspreide systeem van boscertificering; zo zijn er FSC-gecertificeerde bossen in meer dan 80 landen wereldwijd.

De nood en/of meerwaarde van verantwoord bosbeheer en FSC-boscertificering is overal in de wereld aanwezig. De context kan uiteraard veel verschillen, gaande van tropische bosgebieden – waar ontbossing en illegale activiteiten een ernstige bedreiging vormen – tot boreale bosgebieden waar de industrialisatie en schaalgrootte van de bosbouw de nodige uitdagingen met zich meebrengen op sociaal en ecologisch vlak. Naast de meerwaarde van een doorgedreven verantwoord bosbeheer voor het bos en de lokale samenleving, kan er ook een economische meerwaarde zijn (afhankelijk van de afzetmarkten) of biedt een onafhankelijke erkenning via een FSC-keurmerk voordelen naar externe stakeholders toe.

Certificering: van bos tot schap

Bossen die beheerd worden volgens de FSC-principes en criteria kunnen een FSC-boscertificaat behalen. Hout en andere producten afkomstig uit deze bossen kunnen dan met het FSC-label verkocht worden. Omdat FSC-gecertificeerde producten vaak een lange en complexe weg afleggen tussen bos en eindklant, is er ook nood aan een controle doorheen deze handelsketen. Dit gebeurt via FSC-Chain of Custody certificering (CoC-certificering), waarbij elke schakel van bos tot eindproduct gecontroleerd wordt.

Hoe FSC-gecertificeerde producten herkennen?

Afgewerkte FSC-gecertificeerde hout- of papierproducten kunnen herkend worden wanneer ze een fysiek FSC-label dragen (op het product en/of de verpakking). Bij niet-afgewerkte of niet-gelabelde FSC-gecertificeerde producten wordt de FSC-garantie gegeven op de verkoopfactuur.

FSC-claims of -labels

Een FSC-label of -claim op een hout- of papierproduct geeft aan dat het product afkomstig is uit verantwoord beheerde bossen en/of bijdraagt aan het verantwoord beheer van onze bossen (bv. door recyclage). Het gebruik van FSC-claims of -labels is aan strikte regels en controle onderworpen. Er bestaan drie verschillende types van FSC-claims of -labels, dit in functie van de samenstelling van het product: FSC 100%, FSC MIX en FSC RECYCLED.

De FSC-factuur

Half afgewerkte producten, intermediaire producten (bv. zaag- of constructiehout, terrasplanken of houten plaatmaterialen ...) of producten op maat (bv. ramen, deuren, een brug of een speeltuig ...) worden zelden fysiek van een 'on product' FSC-label voorzien. Zeker voor deze producten is de garantie die gegeven wordt op de verkoopfactuur van cruciaal belang. In hoofdstuk 1 wordt verder uitgelegd wat de vereisten zijn voor een correcte FSC-factuur.

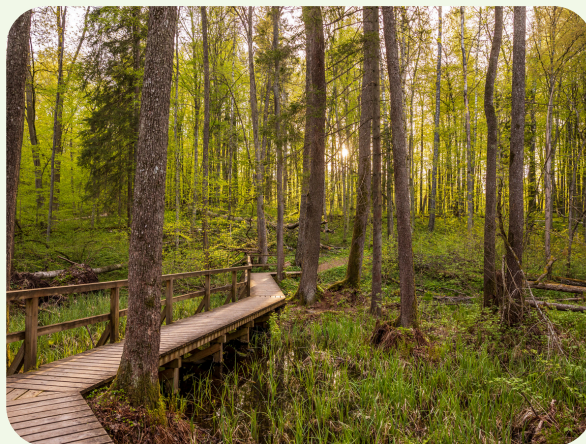
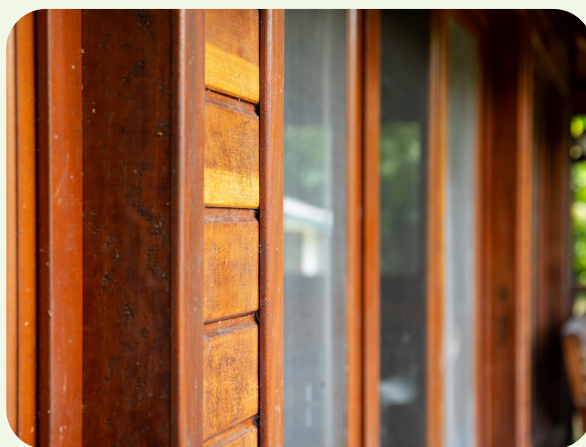

An aerial photograph of a dense, lush green forest. The trees are packed closely together, creating a vibrant, textured canopy of various shades of green. The perspective is from directly above, looking down on the forest floor.

1. Het aankoopbeleid

Overheden zijn grote verbruikers van hout- en papierproducten, waarbij een aanzienlijk deel toegewezen wordt aan lokale besturen. Door in overheidsaankopen bewust te kiezen voor hout- en papierproducten afkomstig uit verantwoord beheerde bossen, kan men direct bijdragen aan het beter beheer van bossen wereldwijd. Heel wat steden en gemeenten – zowel in België, Europa als mondiaal – kiezen reeds zo vaak mogelijk voor gecertificeerde hout- en papierproducten.

Na meer dan 30 jaar hebben talrijke sectoren de FSC-certificering in hun assortiment opgenomen en bieden ze op de Belgische markt producten aan met FSC-garanties. Tot deze producten behoren: hout voor de bouw (binnen- en buitenschrijnwerk, inrichting van openbare ruimtes ...), allerlei papierproducten, drukwerk en andere kantoorbenodigdheden ... De keuze wordt steeds groter!

Wees realistisch en waar mogelijk flexibel

Hoewel het aanbod aan gecertificeerde hout-, bouw- en papierproducten al vrij ruim is, is het niet zo dat alle producten per definitie vlot beschikbaar zijn met een FSC-keurmerk. Niets vervelender dan iets voorschrijven wat niet of nauwelijks beschikbaar is op de markt.

Zeker voor houtgebruik waar specifieke houtsoorten worden voorgeschreven, kan het relevant zijn om voorafgaand na te gaan wat de beschikbaarheden zijn, en – waar nodig – in te zetten op meer flexibele vereisten. Eigenlijk zou het best zijn om geen specifieke houtsoort voor te schrijven, maar eerder de relevante houtkenmerken op te lijsten (prestatie-eisen zoals stabiliteitsvereisten, duurzaamheidsklasse, sterkte, kleur...) om zo diverse houtsoorten die hieraan voldoen in aanmerking te laten komen. Een elegante tussenoplossing is alvast om wanneer u toch liever houtsoorten voorschrijft, er meerdere per naam te noemen.

De juiste houtsoort voor de juiste toepassing

De toepassing bepaalt aan welke eisen de houtsoort moet voldoen, bijvoorbeeld op vlak van duurzaamheidsklasse, densiteit en sterkte, maar eventueel ook op esthetisch vlak. Vaak worden per toepassing een beperkt aantal houtsoorten gebruikt. Sommige houtsoorten zijn bijna synoniem geworden met hun toepassing (bv. teak voor tuinmeubelen of bangkirai voor terrasplanken). Dit zorgt voor een zware druk op de bossen van herkomst van deze houtsoorten, waarbij ook de geprefereerde houtsoort zelf bedreigd raakt.

Beter is om meer gebruik te maken van het diverse aanbod dat een bos kan bieden, om zo de druk op de meest gekende houtsoorten te verlagen. Zeker in tropische bossen is het aanbod aan diverse houtsoorten vaak zeer groot, en door hier op een verantwoorde en doordachte manier gebruik van te maken, stijgen de kansen voor het duurzame beheer van het bos aanzienlijk.

Vergeet de zogenaamde ‘minder bekende’ houtsoorten niet

Het aanbod ‘minder gekende houtsoorten’ op onze markt stijgt aanzienlijk en is geschikt voor een waaier aan toepassingen. Vaak zijn ze ook niet echt ongekend, omdat er elders al ervaringen mee zijn, en is het dus vooral een kwestie van ‘leren kennen’.

- www.houtinfobois.be bevat een overzicht van heel wat houtsoorten en de toepassingen waarvoor ze gebruikt kunnen worden. Omgekeerd kan men ook vanuit de toepassing op zoek gaan naar houtsoorten die hiervoor gebruikt kunnen worden.
- www.lesserknowntimberspecies.com bevat een overzicht van toepassingen en realisaties met tropisch hout en minder gekende houtsoorten, neem een kijkje om inspiratie op te doen en bij te leren over het nut van tropisch hout.

Vereisten opnemen in uw bestek

Wil uw gemeente ook in haar aankoopbeleid het gebruik van gecertificeerde hout- of papierproducten uit verantwoord beheerde bossen opnemen? Dan begint dit uiteraard met het opnemen van de vereisten rond de herkomst van hout- en papierproducten in het bestek. Een voorbeeld van een toevoeging aan uw bestektekst kan u vinden op de volgende pagina. Het is belangrijk om ook hierop een minimale opvolging en controle uit te voeren. Door te werken met gecertificeerde leveranciers en dienstverleners, en hun leverings- en verkoopfacturen te controleren, bouwt men de nodige zekerheid in op het effectief aankopen van gecertificeerde producten.

Op de website van de Vlaamse overheid kan u een **productfiche** duurzaam hout terugvinden met gedetailleerde info over aankoop en overheidsopdrachten. Deze fiche werd aangepast aan de Vlaamse context en is gebaseerd op een **Europees project** waar FSC onder andere aan meewerkte.

Voorbeeld Bestektekst

Opdrachtomschrijving: Aankoop van [product] uit duurzaam beheerde bossen en/of recyclage

Technische specificaties: Duurzaam bosbeheer en/of gerecycleerde inhoud*

Ten minste 70% van het ruwe materiaal van het [product] moet:

- Afkomstig zijn van duurzaam beheerde bronnen.
- Afgeleid zijn van pre- of post-consumer gerecycleerd materiaal.
- Een combinatie van materiaal afkomstig van duurzaam beheerde bronnen en gerecycleerd materiaal zijn.

Indien de inputs in het product niet voor 100% afkomstig zijn uit bovenstaande categorieën, dan moet het resterend aandeel van maximaal 30% minstens van legale herkomst** zijn.

FSC-gecertificeerde producten voldoen aan bovenstaande vereisten.

Verificatie: De opdrachtnemer toont het voldoen aan deze technische specificatie aan door middel van:

- een **factuur** met vermelding van hun **bedrijfseigen FSC-CoC certificaatnummer (of equivalente systemen***)**, met duidelijke vermelding van een FSC-claim (of equivalente claim) bij het product in kwestie (waar nodig voorzien van het % aan gecertificeerd en/of gerecycleerd materiaal)
- ofwel elk **ander equivalent***** bewijsmiddel.

Selectie criterium:

De inschrijver dient een intern systeem te hanteren wat toelaat de oorsprong van [product] te verifiëren en traceren waarbij [product] afkomstig uit duurzaam beheerde bossen en/of recyclage – waar nodig – aantoonbaar administratief en fysiek gescheiden blijft van andere producten. Daar waar [product] tot stand komt door vermenging met ander materiaal dienen er voldoende waarborgen in het systeem aanwezig te zijn om minstens de legale herkomst hiervan aan te tonen.

Verificatie: De inschrijver kan aantonen dat die aan deze selectie-eisen voldoet:

- Door het voorleggen van een bedrijfseigen FSC-Chain of Custody certificaat (of equivalent systeem)
- Door het voorleggen van een ander certificaat of bewijs dat op afdoende wijze waarborgt dat bovenstaande selectie-eisen worden voldaan.

Werk met FSC-gecertificeerde leveranciers en dienstverleners

Enkel bedrijven in het bezit van een geldig en bedrijfseigen Chain of Custody certificaat worden op onafhankelijke wijze gecontroleerd op vlak van de traceerbaarheid van gecertificeerde producten binnen hun bedrijf. Enkel gecertificeerde bedrijven kunnen dan ook bij de verkoop de garantie geven dat het om FSC-gecertificeerd materiaal gaat, wat nog meer relevant is wanneer de producten in kwestie niet fysiek gelabeld zijn.

Neem de eis tot CoC-certificering dan ook best op in uw vereisten, en communiceer hier waar nodig duidelijk over naar kandidaat leveranciers of aannemers. Waar wenselijk en haalbaar kan u hen eventueel ook nog de tijd geven om zich op vlak van Chain of Custody certificering in orde te brengen.

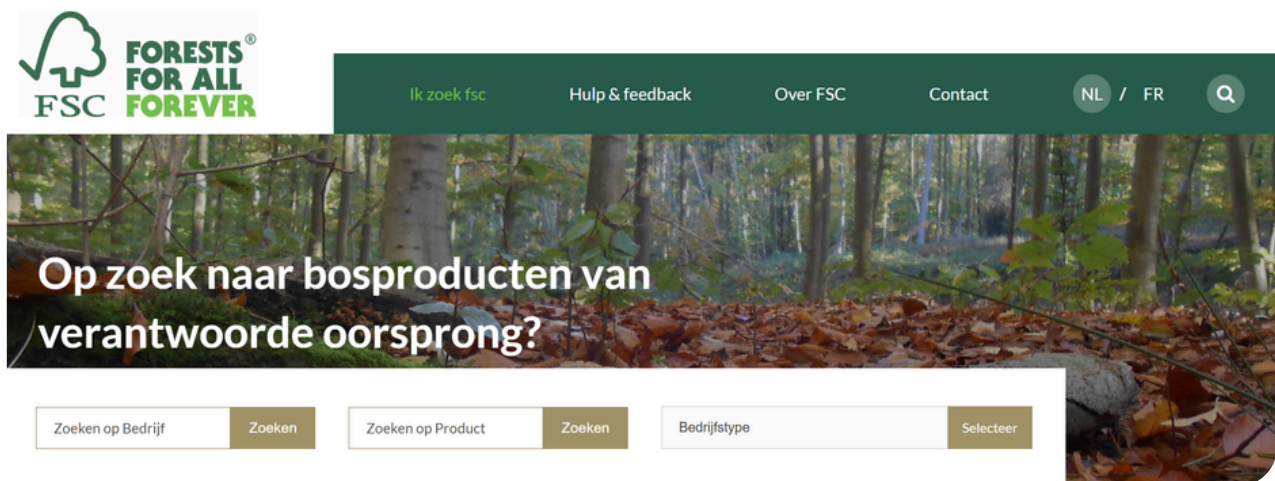

Controle is uiteraard ook belangrijk. Geef duidelijk aan dat leveringsdocumenten en facturen komende van uw leverancier of dienstverlener gecontroleerd zullen worden, en zorg dat dit ook effectief gebeurt. Vaak kunnen eventuele administratieve fouten of foutieve leveringen, zeker als ze op tijd ontdekt worden, nog rechtgezet worden.

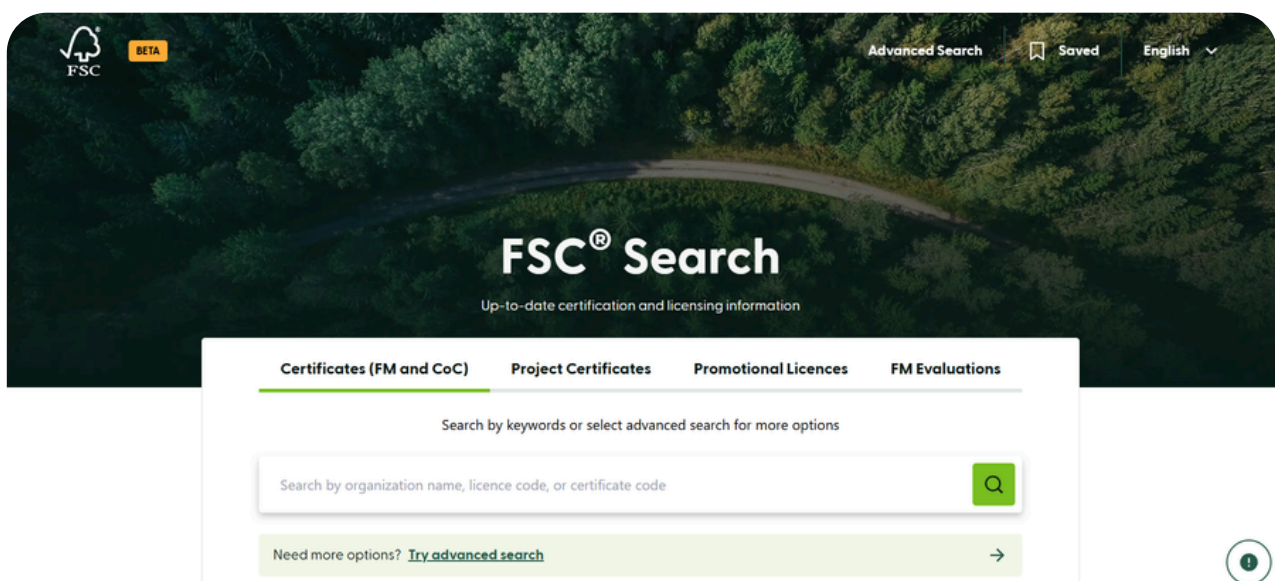

Waar vind ik FSC-gecertificeerde leveranciers?

Via de online leveranciersgids www.ikzoekfsc.be kan men steeds gericht zoeken naar FSC-hout- en FSC-papierproducten op de Belgische markt, alsook zoeken op bedrijfstype. Daarnaast kunnen de resultaten gesorteerd worden op afstand rond een postcode. Via de zoekfunctie 'zoeken op code' kan men ook nagaan welk bedrijf er bij een FSC-CoC certificaatcode hoort (bv. wanneer men wil nagaan of een kandidaat leverancier effectief zijn persoonlijke FSC-certificaatcode heeft opgegeven), of welk bedrijf verantwoordelijk is voor een FSC-label op een product.

De internationale 'FSC search' (search.fsc.org) geeft het overzicht van alle FSC-certificaathouders wereldwijd. Hierin kan u naast Belgische gecertificeerde bedrijven dus ook niet-Belgische bedrijven opzoeken. Opzoekingen kunnen zowel op bedrijfsnaam, maar ook via een certificaatcode (bv. vermeld op een verkoopfactuur) of een licentiecode (bv. code vermeld op een 'on product FSC-label').

Wat als uw directe leverancier geen FSC-certificaat heeft?

Wanneer een bedrijf geen bedrijfseigen FSC-Chain of Custody certificaat heeft, dan kan het bedrijf u geen garanties geven dat er werkelijk FSC-gecertificeerde producten aangeboden worden. Een niet-gecertificeerd bedrijf mag zelfs geen FSC-claim maken op haar verkoopdocumenten of in andere communicatie. Het FSC-logo, de naam 'the Forest Stewardship Council' en de afkorting 'FSC' zijn immers beschermde keurmerken, die men strikt genomen enkel onder een geldige licentie kan gebruiken.

Werken met FSC-gecertificeerde leveranciers en aannemers is dus de beste – en vaak enige – garantie dat men daadwerkelijk FSC-gecertificeerde materialen of producten aanbiedt, waarbij de verkoopfactuur het bewijsstuk vormt. Omdat deze factuur vaak pas later volgt, is het belangrijk te weten dat ook leveringsdocumenten op dezelfde eenduidige manier moeten verwijzen naar een FSC-claim, daar waar het om FSC-gecertificeerde producten gaat.

De enige uitzondering hierop is wanneer u individueel gelabelde FSC-producten zou kopen in de detailhandel. Het FSC-label dat u hierop ziet staan biedt u dan de garantie dat het om een FSC-product gaat.

Lokale bedrijven stimuleren tot FSC-CoC certificering

Lokale besturen kopen graag lokaal in, maar soms zijn er in de onmiddellijke omgeving nog te weinig FSC-gecertificeerde bedrijven. Om deze vaak vicieuze cirkel te doorbreken, twee concrete tips:

- Communiceer herhaaldelijk en duidelijk over het belang dat u – als klant – hecht aan FSC-Chain of Custody certificering. Hoe vaker leveranciers of dienstverleners ervan horen, hoe meer men beseft dat u hier écht belang aan hecht (eventueel in toenemende mate) en hoe vlugger men zich zal informeren en/of de stap zal zetten tot FSC-certificering.
- Stimuleer actief bedrijven uit uw omgeving tot het behalen van een FSC-certificaat. Hoe meer stimuli lokale bedrijven krijgen – van uw bestuur en mogelijk anderen in uw regio – hoe sneller het bedrijf de stap zal zetten tot het behalen van een certificaat.

Merk op: het behalen van een FSC-Chain of Custody certificaat kan vaak op relatief korte termijn. Als het bestek het toelaat qua vereisten en timing, is het dus in welbepaalde gevallen nog mogelijk dat een bedrijf zich op korte termijn in regel stelt door het behalen van een FSC-certificaat, zodat het alsnog de juiste garanties kan voorleggen bij levering en facturatie.

Een 'correcte FSC-factuur'

Een correcte FSC-factuur kan enkel opgesteld worden door een bedrijf dat zelf in het bezit is van een (geldig) FSC-Chain of Custody certificaat (behalve voor eindproducten die individueel een FSC-label dragen). Deze factuur (of tussentijdse leveringsdocumenten) moeten de volgende twee elementen bevatten:

- De **FSC-Chain of Custody code** van het bedrijf dat de factuur opmaakt moet op deze factuur vermeld staan (deze is steeds van de vorm XXX-COC-000000, u kan deze code verifiëren op search.fsc.org om na te gaan of deze code overeenstemt met het bedrijf, alsook of het certificaat op dit moment geldig is).
- Producten die FSC-gecertificeerd zijn moeten duidelijk herkenbaar gemaakt zijn via de vermelding van een **correcte FSC-claim** (FSC 100%, FSC MIX of FSC RECYCLED). Aangezien een FSC-gecertificeerd bedrijf niet verplicht is om alleen FSC-gecertificeerde producten te verkopen, is het van groot belang dat op de factuur een onderscheid gemaakt wordt tussen FSC-producten die als zodanig worden verkocht en andere, niet-gecertificeerde producten.

Bedrijven die zelf geen FSC-CoC certificaat bezitten, kunnen met andere woorden geen officiële garantie geven bij verkoop dat een product FSC-gecertificeerd is. Merk op dat het voorleggen van een kopie of digitale versie (pdf) van een FSC-Chain of Custody certificaat op zich geen garantie vormt. Dit geeft immers enkel aan dat een bedrijf – als het certificaat effectief nog bestaat en geldig is – in staat is om FSC-producten met de juiste garanties te verkopen. Deze garantie dient per levering (en per verkoop) gegeven te worden.

Houtmans bv
Goed hout uit een gezond woud

Timmerlaan 2 - 3220 Houtbeek
T 0032 16 X2 X1 X7
F 0032 16 X0 X3 X6
Rekeningnummer: 147-789612-14
BTW nr: BE 0801.123.123

Aan:

Jack Timber
Bosdreeflaan 8
1234 Bosland

Factuurnummer: xxx/xxxx Datum: xx/xx/xxxx Referentie: x-xxx

Code	Omschrijving	Hoeveelheid	Prijs	Totaal
12548/BD	Tuinscherm 'Backyard' 180 x 180 cm - Tali - FSC 100%	15	160 Euro / st	2400
12477/DD	Spaanplaat 120 x 180 cm - 16 mm - FSC Recycled wood 85%	12	18 Euro / st	216
47841/NL	Tuinhuis 'Bolivar'	1	499 Euro / st	499
11487/PP	MDF 244 x 122 cm - 18 mm - FSC Mix credit	8	21 Euro / st	168
Subtotaal				3283
+ BTW				196,98
Eindtotaal				3479,98

Een correcte FSC-factuur geeft duidelijk aan welke producten FSC-gecertificeerd zijn en welke claim ze dragen (FSC 100%, FSC MIX (credit of >70%), FSC RECYCLED (credit of >70%). Drie van de vier producten op deze factuur zijn FSC-gecertificeerd.

Een correcte FSC-factuur vermeldt duidelijk de FSC-CoC certificaatcode eigen aan de firma die de factuur opgemaakt heeft. U kan controleren of deze overeenstemt met de respectievelijke firma via search.fsc.org op naam of certificaatcode.

Houtmans bv is een gecertificeerd bedrijf met FSC-certificaatnummer AB-COC-123456

Enkel producten als dusdanig geïdentificeerd op deze factuur zijn FSC® gecertificeerd.

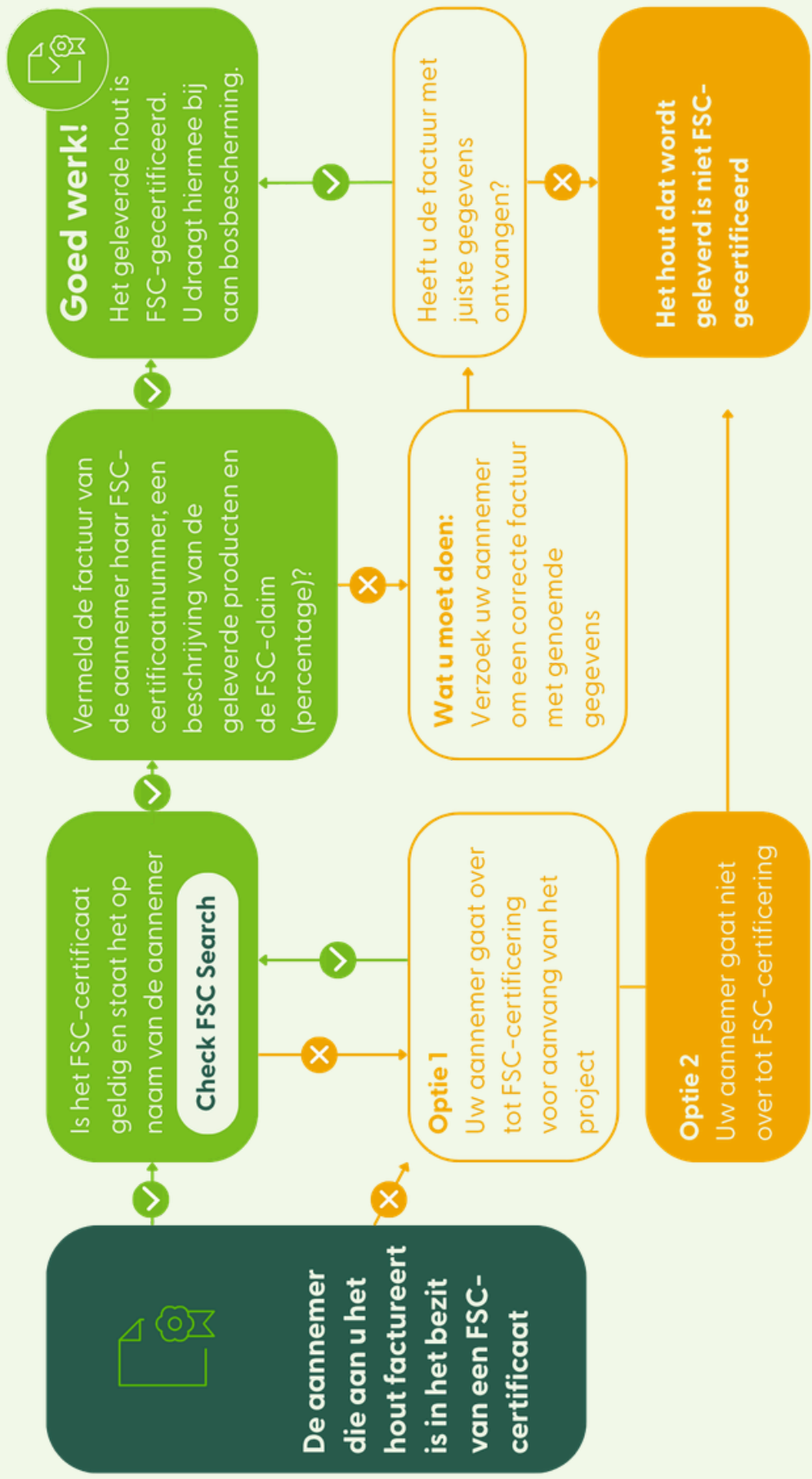
Als het FSC-logo op de factuur staat (wat niet verplicht is), moet het bedrijf hier ook melding maken van hun licentiecode* (van de vorm FSC C654321). Ook moet er dan een verklarende zin toegevoegd worden zoals "Enkel producten als dusdanig geïdentificeerd op deze factuur zijn FSC-gecertificeerd".
*Deze code vindt u ook op producten die door dit bedrijf zelf gelabeld worden. Ook deze code kan gecontroleerd worden op search.fsc.org.

Het keurmerk voor verantwoord bosbeheer

Stappenschema

voor toepassing FSC-gecertificeerd hout

2. FSC- boscertificering

Dit hoofdstuk wil – na een situering en stand van zaken – een introductie geven over de praktijk van FSC-boscificering in België. Deze informatie richt zich dus zeker niet enkel op lokale besturen die bossen in eigendom hebben, maar evengoed op alle andere types van bosbeheerders die hierin geïnteresseerd zijn.

FSC certificering toegepast

FSC streeft naar een duurzaam bosbeheer wereldwijd, volgens strikte sociale, ecologische en economische criteria.

De basis van FSC-boscificering en de evaluatie zijn de internationale FSC-principes en -criteria, die verder verfijnd worden tot een nationale of regionale standaard. Voor FSC-boscificering in België is er dus een specifieke standard of norm die de vereisten weergeeft waaraan een Belgisch bos dient te voldoen: de norm voor FSC-boscificering in België of FSC-STD-BEL-01-2021NL V1-0 Interim FSC standard België.

De Belgische FSC-norm omvat – zoals alle standaarden rond FSC-boscificering wereldwijd – vereisten rond het uitgevoerde bosbeheer, gaande van inventarisatie, beheerplanning en -monitoring en dit zowel voor de ecologische, sociaal-maatschappelijke en economische aspecten van het boscysteem en -beheer.

De volledige norm en een samenvatting zijn beschikbaar op verzoek of op onze website (www.fsc.be).

Onafhankelijke controles

Om een FSC-boscificering te behalen dient een bosbeheerder contact op te nemen met een erkende onafhankelijke instelling, en vervolgens een (minimaal) jaarlijkse controle te ondergaan. Hierbij wordt nagegaan of het beheer zowel qua beheersplan als in de praktijk voldoet aan de FSC-vereisten. Bovendien worden ook lokale belanghebbenden geconsulteerd zodat ook zij hun opmerkingen kunnen inbrengen.

Boscificering op maat – voor groot en klein

FSC-certificering is haalbaar voor elk type bos, welke grootte ook. In België beslaat het grootste FSC-gecertificeerd bos meerdere duizenden hectaren, terwijl het kleinste minder dan één hectare beslaat.

Voor grotere bosgebieden is een individueel certificaat vlot haalbaar, maar ook voor kleinere boscigenaars en -beheerders is het behalen van een FSC-certificaat een haalbare kaart. Bosbeheerders kunnen immers in plaats van op individuele wijze ook in groep een FSC-boscificering behalen. Bij zo een FSC-groeps-certificaat worden de kosten en administratieve lasten aanzienlijk beperkt. Elke bosbeheerder blijft verantwoordelijk voor zijn stuk bos, tenzij er voor verdergaande samenwerking gekozen wordt. De centrale figuur in een groeps-certificaat is de groepsmanager, die het contact verzorgt met het certificeringsorganisme en ook individueel aangesloten leden opvolgt. In België en buurlanden zijn al diverse voorbeelden van soorten groeps-certificering, waarbij boscigenaars, bedrijven, overheden of consultants de groeps-certificering op zich nemen.

Waarom certificeren?

Er zijn veel voordelen aan een FSC-certificaat. Een FSC-certificaat geeft internationale erkenning dat het gevoerde bosbeheer van hoge kwaliteit is, wat terecht iets is waar men als bosbeheerder trots op kan zijn. FSC-boscificering kan bovendien ook bijdragen aan een verhoogd draagvlak voor het gevoerde bosbeheer bij de lokale samenleving. Als gecertificeerde boscigenaar kan men FSC-gecertificeerd hout op de markt brengen, en zo tegemoetkomen aan de stijgende vraag naar FSC-gelabeld binnenlands hout. Het FSC-keurmerk biedt geen garantie op een hogere verkoopprijs van het hout, al valt dit zeker ook niet uit te sluiten. Ervaringen in België tonen alvast aan dat hout met het FSC-keurmerk, ook wanneer het gaat over minder interessante loten, vlot kopers vindt en dat houtkopers ook de bereidheid hebben om afspraken op langere termijn te maken.

Vraag naar (lokaal) FSC-hout in stijgende lijn

De vraag naar FSC-gecertificeerd hout blijft systematisch toenemen, zowel op mondiaal als ook op lokaal niveau. Veel houtverwerkende bedrijven uit onze regio zoeken in toenemende mate naar lokaal FSC-hout, om hiermee producten te maken met FSC-keurmerk voor de lokale of internationale markt.

Ecosysteemdiensten & 'FSC Verified Impact'

De diensten die door bossen worden geleverd, worden 'ecosysteemdiensten' genoemd en omvatten alle voordelen die onze samenleving ontleent aan bosccosystemen. Denk hierbij aan biodiversiteit, maar ook de rol van bossen in de lokale waterhuishouding, koolstofopslag of op vlak van bodembehoud. Ook culturele waarden en/of recreatieve diensten kunnen hieronder vallen.

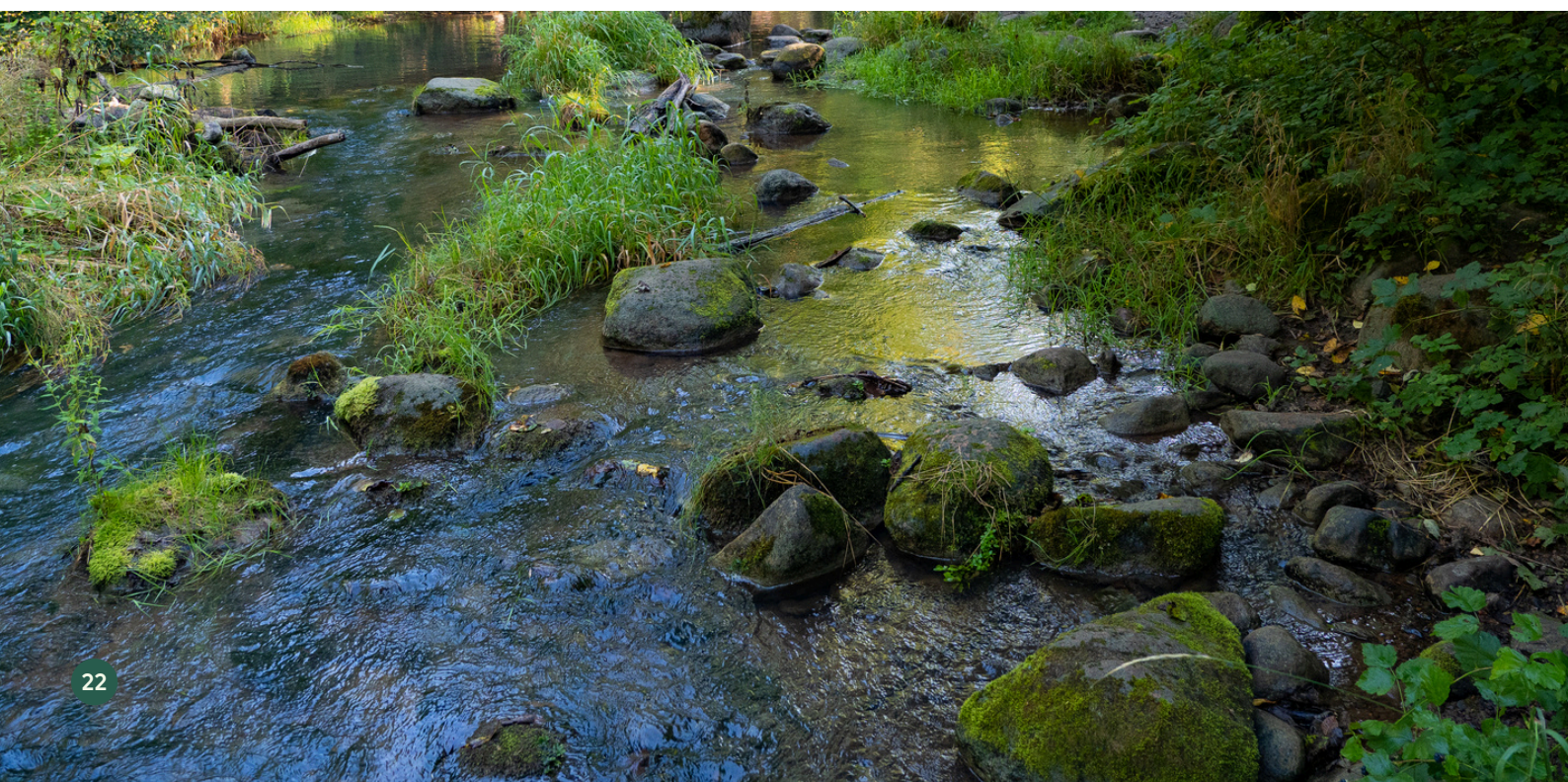

Binnen het kader van FSC-boscificering bestaat er een procedure waarmee bosbeheerders op vrijwillige basis de positieve impact van het gevoerde FSC-gecertificeerde bosbeheer op welbepaalde ecosysteemdiensten meetbaar kunnen maken, om er gericht over te kunnen communiceren naar diverse belanghebbenden.

Dankzij dit instrument – 'FSC Verified impact' – kan de bosbeheerder op een onderbouwde en geloofwaardige manier communiceren en financiële partners benaderen die dit soort inspanningen willen ondersteunen. Deze partners kunnen op hun beurt communiceren over hun inzet voor een positieve impact op het klimaat en de biodiversiteit.

Een FSC-certificaat voor uw bos: wees terecht trots!

Indien u als bosbeheerder een FSC-certificaat heeft behaald, dan heeft u een terechte reden om trots te zijn. Het FSC-keurmerk wordt wereldwijd immers aanzien als de beste garantie voor verantwoord bosbeheer door milieubewegingen met strenge eisen op zowel sociaal, ecologisch als economisch vlak.

FSC en de SDGs

De 'Sustainable Development Goals' (SDGs) zijn een set van 17 doelstellingen en indicatoren die door de Verenigde Naties geformuleerd zijn om lidstaten te helpen bij het bepalen van hun beleid. Dit alles om een duurzamere wereld te proberen creëren tegen 2030. Ook FSC speelt hier een rol in, FSC-boscertificering heeft impact op heel wat SDGs, van nummer 15 "Life on Land" tot nummer 12 "Responsible Consumption and Production". Door gebruik te maken van FSC gelabeld hout in hun aankopen en bouwprojecten, tonen gemeenten concreet hun engagement voor duurzame bosbouw en versterken ze tegelijk hun bijdrage aan meerdere SDGs, waaronder klimaatactie, biodiversiteitsbescherming en eerlijke economische ontwikkeling.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

<https://www.un.org/sustainabledevelopment>

The content of this publication has not been approved by the United Nations and does not reflect the views of the United Nations or its officials or Member States

FSC-boscertificering in België

België telt meer dan 42.000 ha FSC-gecertificeerde bossen (cijfers uit 2026), verdeeld over vijf 'Forest Management' (FM) certificaten.

- Individuele certificaten voor de gemeenten Bièvre en Vresse-sur-Semois (certificaatcodes: IMO-FM/COC-227268 en IMO-FM/COC-227267): Na een succesvolle audit eind 2021, verkregen de gemeenten Bièvre en Vresse-sur-Semois (provincie Namen) in maart 2022 elk een FSC-boscertificaat. De gemeentelijke bossen van de twee gemeenten zijn gezamenlijk goed voor ruim 10.000 ha bos.
- Groepscertificaat van het ANB (certificaatcode: NC-FM/COC-064995): Het groepscertificaat van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) staat open voor alle Vlaamse bouseigenaars, zowel openbare besturen als private eigenaars.
- Groepscertificaat 'SYLVA NOVA' (certificaatcode: IMO-FM/COC-170214): Sylva Nova bv is gespecialiseerd in diverse consultancy-opdrachten in de bosbouwsector. Zaakvoerder Pierre Hermans heeft 20 jaar ervaring in bosbeheer, gaande van internationale opdrachten, projecten rond herbebossing en ook rond het valoriseren van duurzaam bosbeheer in de Belgische praktijk. Zo beheert hij sinds eind 2017 een FSC-groepscertificaat voor private bouseigenaren in Vlaanderen en Wallonië.
- Individueel certificaat Leefmilieu Brussel (certificaatcode: IMO-FM/COC-023023): Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft al sinds 2003 een FSC-boscertificaat voor hun beheer van het Brusselse deel van het Zoniënwoud.

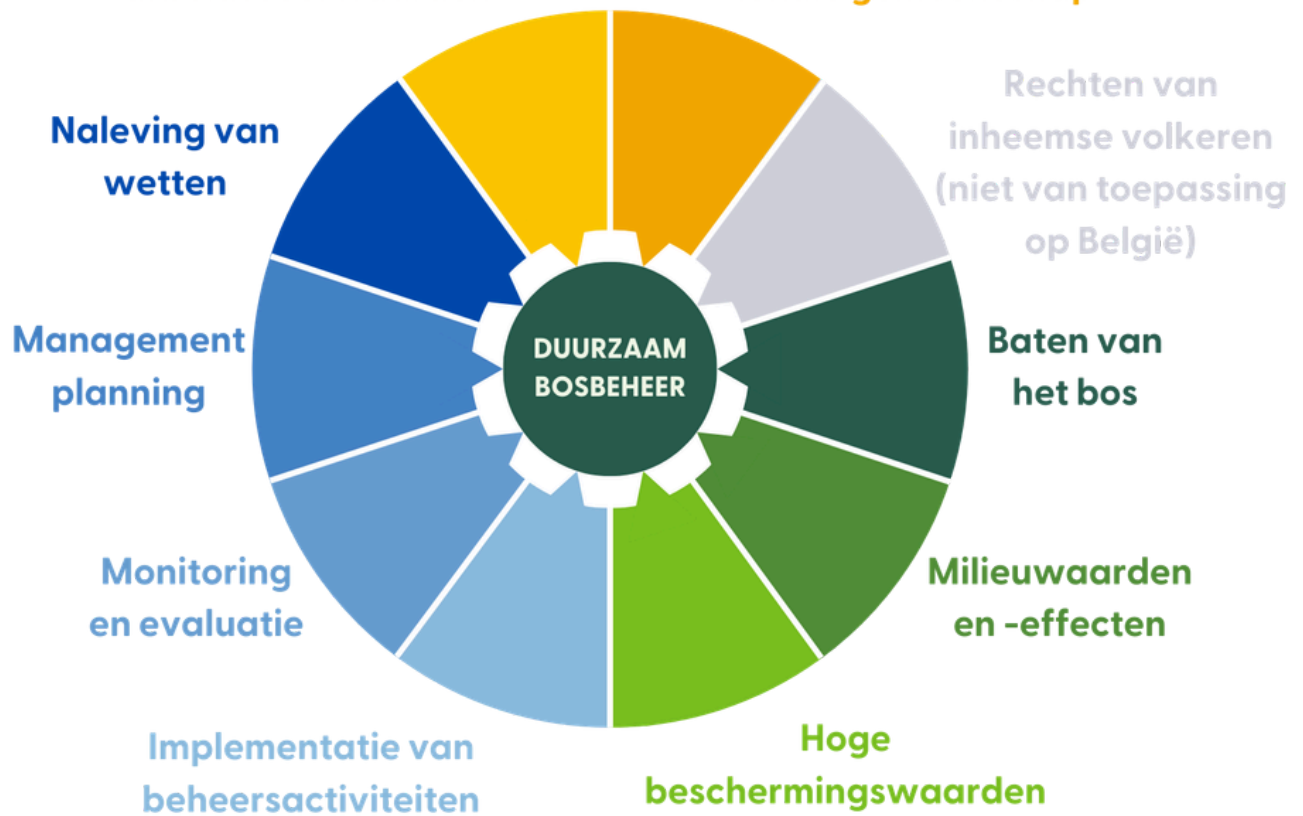
44.000+ ha
FSC-bos

Werknemersrechten en arbeidsvoorwaarden

Ver(stand)houding met lokale gemeenschap

3. Communicatie

Wat communiceren, naar wie... en hoe?

Rond deze vragen wil dit hoofdstuk concrete ondersteuning geven. Of het nu gaat over algemene communicatie omtrent verantwoord bosbeheer en het FSC-keurmerk, of zeer specifieke onderwerpen eigen aan het beleid in uw gemeente of stad. Een lokaal bestuur kan op heel diverse manieren en via verschillende kanalen communiceren over verantwoord bosbeheer, en zo ook burgers en andere (lokale) actoren sensibiliseren. Dit hoofdstuk wil een overzicht geven van een aantal mogelijkheden, én hier ook meteen praktische en concrete ondersteuning aanbieden.

Hoe zit het met logogebruik?

Het FSC-logo in uw communicatie en sensibilisatie

Wil men communiceren – of sensibiliseren – omtrent het FSC-keurmerk, dan is het uiteraard evident om hierbij ook het FSC-logo af te beelden. Hoewel het FSC-logo een geregistreerd en beschermd keurmerk is, kan men als lokaal bestuur uiteraard in een dergelijk kader vlot gebruik maken van het FSC-logo. De enige kanttekening hierbij is dat men dit best op een zo correct mogelijke manier doet, zowel wat het afbeelden van het logo betreft, als de bijhorende communicatie. Vanzelfsprekend kan u steeds bij FSC België terecht voor een correcte afbeelding van het FSC-logo, én voor bijkomende ondersteuning waar wenselijk. Ook rond het aankoopbeleid van de gemeente is communicatie mogelijk:

Onze gemeente kiest voor FSC!

- Gemeentelijk drukwerk (zoals infobrochures en evenementenfolders) wordt gedrukt op **FSC-papier**.
- De nieuwe parkbanken en picknicktafels zijn gemaakt van **FSC-hout**.
- Bij gemeentelijke projecten gebruiken we waar mogelijk **FSC-gecertificeerde materialen**.

Zo beschermen we bossen wereldwijd, zorgen we voor eerlijke arbeidsomstandigheden én dragen we bij aan een groene toekomst.

Kijk ook zelf bij het kopen van hout of papier naar het **FSC-label**, samen maken we het verschil!

Het FSC-logo op uw producten

Merk op dat het gebruik van het FSC-logo, wanneer dit wil aangeven dat een product in kwestie uit FSC-gecertificeerd materiaal bestaat, aan strikte voorwaarden verbonden is. Het gebruik of aanbrengen van een dergelijk 'on product' logo of keurmerk kan enkel gebeuren door een FSC-Chain of Custody gecertificeerde firma. Extern besteld drukwerk (bv. het gemeentelijk infoblad of voorgedrukt briefpapier en enveloppen in de huisstijl van uw lokaal bestuur) kunnen een 'FSC-on product' label dragen mits ze gemaakt worden door een FSC-gecertificeerde firma.

Het FSC-logo bij uw realisaties

Heeft u een project gerealiseerd waarbij FSC-hout gebruikt werd, en wil u hierover bij het project zelf communiceren, dan kan dit uiteraard ook, mits men hier tijdig de nodige voorbereidingen voor treft. Het meest eenvoudige is wanneer de FSC-Chain of Custody gecertificeerde uitvoerder zelf in staat is om een verwijzing naar het gebruik van FSC-hout op te nemen in de realisatie. De meest voorkomende voorbeelden hiervan zijn de doorgaans kleine plaatjes of brandmerken die aangebracht worden op houten stadsmeubilair of speeltuigen. Vanzelfsprekend zijn ook andere verwijzingen mogelijk, maar gezien de grote variatie aan mogelijkheden én het projectgebonden karakter, is het wellicht aan te raden om tijdig informatie in te winnen over de mogelijkheden via uw FSC-gecertificeerde aannemer(s), leverancier(s) en/of via FSC België. Merk hierbij op dat er zeker ook mogelijkheden zijn wanneer het FSC-hout verwerkt wordt door de eigen gemeentelijke diensten, op voorwaarde dat het met de nodige garanties aangekocht werd.

Communicatie over uw FSC-bos

Is uw bestuur de trotse eigenaar van FSC-gecertificeerd bos, en wil u hierover communiceren, dan kan dit uiteraard ook! Belangrijk hierbij is dat u zich houdt aan de regels en afspraken rond het gebruik van het FSC-logo in dit kader. Voor leden van het groepscertificaat van het ANB betekent dit dat men best even terugkoppelt met de groepsmanager van het FSC-boscertificaat.

FSC Belgium - Interleuvenlaan 62/28 - 3001 Leuven - 016 39 47 18 - info@fsc.be

www.fsc.be - www.ikzoekfsc.be